

Totaalbeeld Interbestuurlijk Toezicht Hof van Twente 2023

Totaalbeeld Hof van Twente: Groen					
Financiën	Wabo	Wro	Informatie- en archiefbeheer	Huisvesting statushouders	Erfgoed
Oranje	Groen	Groen	Oranje	Groen	Groen

Motivering totaalbeeld

Algemeen

Provinciaal toezicht is een wettelijke taak. In aansluiting op de veranderende maatschappij, wil de provincie deze taak samen met gemeenten zoveel mogelijk vanuit partnerschap oppakken. Dit is uitgangspunt van de herziene Overijsselse bestuursovereenkomst IBT (2022). Samen werken provincie en gemeente aan een goede kwaliteit van het openbaar bestuur, ieder vanuit haar eigen rol, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

Het Overijsselse interbestuurlijk toezicht heeft betrekking op de domeinen Financiën, Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), Wro (Wet ruimtelijke ordening), Informatie- & archiefbeheer, Huisvesting statushouders en Erfgoed. Voor Financiën gaat het om provinciaal toezicht op de begroting, en voor de andere domeinen om provinciaal toezicht op de uitvoering van gemeentelijke medebewindstaken.

Beoordelingskader IBT

Basis voor de beoordeling is het IBT beoordelingskader zoals dat in 2022 is gehanteerd.

Kanttekening hierbij is dat in het huidige beoordelingskader nog geen rekening is gehouden met de nieuwe Omgevingswet, omdat deze nog niet in werking is getreden. De komende maanden zal de provincie in overleg met gemeenten bezien wat de mogelijke doorwerking van deze wet zal zijn op het IBT beoordelingskader voor 2024.

Totaalbeeld van de gemeente: Groen

De bevindingen op de afzonderlijke domeinen vormen input voor het voorliggende integrale totaalbeeld. Dit totaalbeeld is het gewogen gemiddelde van de genoemde zes domeinen.

De kleur van het totaalbeeld is dit jaar Groen. In 2021 en 2022 was het beeld respectievelijk Grijs (Geen kleur) en groen.

De kleuring heeft een signaalfunctie, en is niet bedoeld als 'goed' of 'fout'. Wanneer een domein oranje of rood kleurt, dan betekent dat dat de provincie risico's ziet waarop actie nodig is. Zoals afgesproken in de Bestuursovereenkomst IBT en het bijbehorende IBT-beoordelingskader gaat de provincie daarover in gesprek met de gemeente.

Beelden op de afzonderlijke domeinen

De domeinen Wabo, Wro, Huisvesting Statushouders en Erfgoed kleuren groen. Voor deze domeinen geldt dat de gemeente voldoet aan de in het kader gestelde criteria.

Voor het domein Wabo geldt dat er verbeterpunten worden genoemd, waar de gemeente het komende jaar aan kan werken. Deze zullen aan de orde komen tijdens de reguliere ambtelijke gesprekken tussen de provinciale en gemeentelijke domeintrekkers.

De domeinen Financiën en Informatie- en Archiefbeheer kleuren oranje.

De gemeente heeft de financiële administratie weer op orde na de hack van december 2020. De begroting 2023 is structureel en reëel sluitend. De meerjarenraming vertoont tekorten. Dat laatste is aanleiding voor de oranje kleur op het domein Financiën.

In december 2020 werd de gemeente Hof van Twente getroffen door een cyberaanval met enorme consequenties voor zowel de dagelijkse bedrijfsvoering als de toegang tot archieven. Veel onderdelen zijn of komen weer op orde, en Hof van Twente getuigt met een helder verbeterplan en daadkrachtige acties grip te hebben op de situatie. Op basis van het toetsingskader volgt nog 'oranje', maar groen komt bij goede voortgang in 2022/23 weer in beeld voor het domein Informatie- en Archiefbeheer.

Voor deze domeinen geldt dat de provincie, zoals hiervoor is aangegeven, het inhoudelijke gesprek wil voeren met de gemeente over de signaleerde risico's.

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
Financiën	<p>Beoordeling De begroting 2023 is structureel en reëel sluitend. Dit betekent dat de gemeente onder het reguliere (repressieve) toezicht valt en de begroting 2023 zonder onze goedkeuring kan uitvoeren. De meerjarenraming vertoont tekorten. Daarnaast heeft de gemeente de financiële administratie en de ICT infrastructuur net weer op orde na de hack van december 2020. Het bovenstaande heeft erin geresulteerd dat de kleuring in het IBT beeld voor het domein financiën oranje is.</p> <p>Context Ondanks de enorme inzet lukt het Hof van Twente niet om de jaarrekening 2020 en jaarrekening 2021 tijdig in te zenden. De cyberaanval had een dermate grote impact dat deze pas oktober 2022 ingezonden konden worden. Bij de jaarrekening 2020 heeft de accountant zich onthouden van een oordeel. Bij de jaarrekening 2021 is voor getrouwheid en rechtmatigheid een verklaring met beperking verstrekt, mede veroorzaakt door onzekerheden voortkomend uit de hack. De begroting 2023-2026 is tijdig aangeleverd. Het jaar 2026 heeft een tekort, veroorzaakt door het lagere accres in dat jaar.</p> <p>Toelichting beoordeling Wij hebben geconstateerd dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> de gemeente gebruik maakt van de mogelijkheid om voor de jaren 2024 tot en met 2026 een stelpost voor 100 % "verwachte extra middelen Jeugd" op te nemen, conform de afspraak van het Rijk, de VNG en het IPO. De stelpost is opgenomen in het structurele beeld van de gemeente. Het opnemen van de stelpost brengt een risico met zich mee omdat de extra middelen niet structureel zijn opgenomen in het gemeentefonds; de gemeente voldoende weerstandscapaciteit heeft om risico's te kunnen opvangen. 	Oranje	<p><i>Toezichtregime: oranje</i></p> <p><i>Intensiteit toezicht: gemiddeld</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Begroting vergt geen goedkeuring. Verdiepingsvragen rondom meerjarige financiële problematiek. Intensivering ambtelijk en bestuurlijk contact (2-5 x per jaar). Monitoren van herstelmaatregelen/begrotingswijzigingen. Het zijn van sparringpartner. Themaonderzoeken. Onderzoek programmarekening met accountantsverslag. Opvragen nota's deelonderwerpen financiële positie.
Wabo	<p>Beoordeling 2022 Op basis van de uitgevoerde toetsing van IBT op het domein Wabo, de onderlinge samenhang van de documenten en de voortgangsgesprekken, is het kleurbeeld voor de gemeente Hof van Twente groen. Er zijn nog wel verbeterpunten waar de gemeente Hof van Twente het komende jaar aan kan werken.</p> <p>Verbeterpunten vorig jaar De gemeente is met de verbeterpunten uit het beeld 2022 aan de slag gegaan. Dit heeft geresulteerd in enkele aanpassingen, maar er blijft op onderdelen aandacht nodig.</p> <p>Beleidskader Hof van Twente heeft actueel VTH-beleid, die ingaan op de actuele wet- en regelgeving. Het beleid geeft bevat ambities, doelen, indicatoren en strategieën. De risicoanalyse en het VTH-beleid worden in 2023 nader uitgewerkt.</p>	Groen	<p><i>Toezichtregime: groen</i></p> <p><i>Inzicht in uitvoering en handhaving</i></p> <p>Sluitende beleids- en uitvoeringscyclus, die voldoet aan de beoordelingscriteria.</p> <p>Alle stappen van de cyclus zijn ingevuld.</p> <p><i>Intensiteit toezicht: laag</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Ambtelijk gesprek bevindingen beoordeling uitvoering en handhaving: 1 à 2 keer per jaar. Dossieronderzoek: indien specifieke omstandigheden daar aanleiding toe geven (steekproef)

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	<p>In oktober 2022 is het doorontwikkelde Twentse VTH-beleid met nadere uitwerking vrijgegeven om door de colleges te worden vastgesteld. De indicatoren uit het VTH-beleid moeten nog nader worden vormgegeven, hiervoor zijn nog geen streefwaarden. Hiervoor moeten de komende jaren ervaringscijfers worden opgebouwd. Gemeente Hof van Twente heeft deze nog niet vastgesteld.</p> <p>De huidige risicoanalyse voor de taken die zijn belegd bij de Omgevingsdienst Twente is verouderd. Na een Overijssels breed aanbestedingstraject is in 2022 de risicoanalysetool opgeleverd. Voor de taken belegd bij de Omgevingsdienst Twente is de tool inmiddels gevuld. In 2023 wordt deze verder uitgewerkt.</p> <p>Uitvoeringsprogramma Het uitvoeringsprogramma 2023 is niet tijdig vastgesteld. In het uitvoeringsprogramma 2023 is aangegeven welke activiteiten de gemeente in 2023 wil gaan uitvoeren voor de thuishaken. Ook is aangegeven hoe de gemeente gaat werken aan de realisatie van de beleidsdoelen. Voor de thuishaken is inzicht gegeven in het voldoen aan de kritieke massa zoals beschreven in de kwaliteitscriteria. Het college heeft extra middelen voor bouwtoezicht ter beschikking gesteld om de achterstanden weg te werken in 2023. De extra uren worden structureel opgenomen in de begroting van 2024. De gemeente heeft voor de uitvoering van het uitvoeringsprogramma van de thuishaken voldoende capaciteit en budget beschikbaar gesteld.</p> <p>In het uitvoeringsprogramma 2023 voor de taken die belegd zijn bij de Omgevingsdienst Twente zijn de nieuwe doelen uit het geactualiseerde beleid opgenomen. De indicatoren en streefwaarden moeten nog worden vormgegeven. Aan de doelen zijn werkzaamheden gekoppeld. De Omgevingsdienst Twente geeft aan in 2022 een nieuwe manier van rapporteren te hebben ontwikkeld. Deze wijze geeft een beter beeld en leent zich beter voor eventuele bijsturing.</p> <p>Rapportage en evaluatie Het jaarverslag 2021 is tijdig vastgesteld. In het jaarverslag geeft de gemeente beperkt inzicht in de uitgevoerde activiteiten. Inzicht in de uitgevoerde activiteiten voor vergunningverlening ontbreken. Vanwege de cyberaanval in december 2020 moest het monitoringsysteem opnieuw worden opgebouwd, hierdoor beschikt het jaarverslag 2021 niet over alle informatie.</p> <p>Verbeterpunten Voor 2023 heeft de gemeente Hof van Twente de volgende verbeterpunten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Actualiseer het Wabo beleid, en werk de lokale vergunningstrategie verder uit. 		

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	<ol style="list-style-type: none"> 2. Stel in 2023 een geactualiseerde risicoanalyse (Wabo-breed) vast en betrek deze bij het uitvoeringsprogramma 2024. 3. Stel het uitvoeringsprogramma 2024 tijdig vast. 4. Stel het doorontwikkelde Twentse VTH-beleid, gericht op de OD-taken, vast in 2023. 5. Ontwikkel in 2023 indicatoren en streefwaarden bij de doelen uit het geactualiseerde VTH-beleid en neem deze over in het uitvoeringsprogramma 2024. 6. Geef in het jaarverslag 2022 inzicht in de uitgevoerde activiteiten voor vergunningverlening. 		
Wro	<p>Beoordeling Totaal: Groen De gemeente Hof van Twente scoort positief op de drie criteria van het domein Wro.</p> <p>Omgevings- en Structuurvisies: groen De gemeente Hof van Twente heeft in de periode 2008-2015 diverse Structuurvisies vastgesteld. Voor delen van het grondgebied zijn deze visies niet actueel: het betreft de actuele structuurvisies voor de kernen, Delden, Markelo en het landelijk gebied.</p> <p>Op dit moment zet de Hof van Twente goede stappen richting een nieuwe Omgevingsvisie. Zo is een externe projectleidster aangetrokken, is in 2021 een projectplan geschreven en is budget beschikbaar. In 2022 heeft de gemeenten verschillende participatie-bijeenkomsten over de nieuwe Omgevingsvisie georganiseerd. De nieuwe Omgevingsvisie zal volgens planning uiterlijk in de zomer van 2023 aan de gemeenteraad worden aangeboden.</p> <p>De gemeente biedt voldoende voortgang en krijgt daarom de beoordeling "Groen", met daarbij de opmerking dat de gemeente ook volgend jaar voldoende voortgang moet boeken bij het opstellen van een gemeentelijke omgevingsvisie.</p> <p>Bestemmingsplannen: Groen Gemeente Hof van Twente beschikt over actuele bestemmingsplannen voor het gehele gemeentelijke grondgebied, waarin rekening is gehouden met de provinciale belangen.</p> <p>Toezicht en handhaving: Groen Het toezicht en handhaving op de naleving van ruimtelijke plannen, buiten de toezicht en handhaving in het kader van vergunningverlening, krijgt in de gemeente Hof van Twente voldoende aandacht in het VTH-programma 2023.</p> <p>Het VTH-programma 2023 geeft concreet inzicht in hoe illegale situaties en strijdigheden opgespoord worden (actief, piepsysteem e.d.), welke thema's en/of gebieden prioriteit krijgen, en welke capaciteit hierop wordt ingezet.</p>	Groen	<p>Toezichtregime: groen</p> <p>Intensiteit toezicht: laag</p> <ul style="list-style-type: none"> o Ambtelijk contact: 1 à 2 keer per jaar. o Kennisgevingsbrief van GS: situatie is conform de eisen. o Steekproef eens per 3 à 4 jaar.

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
Informatie- en archiefbeheer	<p>Algemeen Het beeld van de gemeente Hof van Twente is gebaseerd op de laatste door B&W op 20 september 2022 vastgestelde <i>Jaarverslag Archiefzorg en -beheer 2020 en 2021</i>, ontvangen op 17 oktober 2022 en aanvullende gesprekken. Hiermee voldoet Hof van Twente aan de gemaakte informatie afspraken in het kader van IBT.</p> <p>Oordeel In december 2020 werd de gemeente Hof van Twente getroffen door een cyberaanval met enorme consequenties voor zowel de dagelijkse bedrijfsvoering als de toegang tot archieven. Veel onderdelen zijn of komen weer op orde, en Hof van Twente getuigt met een helder verbeterplan en daadkrachtige acties grip te hebben op de situatie. Op basis van het toetsingskader volgt nog 'oranje', maar groen komt bij goede voortgang in 2022/23 weer in beeld.</p> <p>Cyberaanval Criminelen hebben kans gezien binnen te komen in de systemen van de gemeente. Delen van informatie uit de periode 2014-2019 waren, zoals het er toen uitzag, mogelijk definitief verloren gegaan en toegangen tot oudere archieven waren niet meer te benaderen na de hack in 2021 en een groot deel van 2022.</p> <p>Reconstructie en herstel Er is een zeer gedegen analyse uitgevoerd naar de vraag waarom de hack zo schadelijk kon uitpakken. De gemeente heeft deze leerervaringen via diverse kanalen gedeeld met deskundigen en vakgenoten uit het hele land. Verloren gegane toegangen over de periode 2001-2013 zijn door de archiefmedewerkers opnieuw geïnventariseerd en vastgelegd. Ook de verloren gegane inventaris van te vernietigen stukken is gedeeltelijk opnieuw ontsloten. In 2022 zijn de archieven toch weer benaderbaar gemaakt, maar onder strikte voorwaarden. De archieven kunnen worden geraadpleegd.</p> <p>Overbrenging Hof van Twente heeft nog correcties door te voeren als het gaat om het formeel overbrengen van archief ouder dan 20 jaar. Het formeel overbrengen van het archief van de voormalige gemeente Goor is zo goed als afgerond.</p> <p>Aandachtspunten voor 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> • (Systeem van) formele overbrenging van archieven ouder dan 20 jaar • Kwaliteitszorgsysteem ex art 16 Archiefregeling 	Oranje	<p><i>Toezichtregime: oranje</i> <i>Zorg voor en beheer van archief op enkele (niet-zwaarwegende) aspecten niet op orde</i></p> <p><i>Intensiteit toezicht: gemiddeld</i> Frequentie algemeen inspectiebezoek: eens per jaar (met nadruk op benoemde risico's/thema's).</p> <p>Jaarlijks door zorgdrager vastgestelde horizontale verslaglegging via KPI's of vergelijkbaar, ontvangen door gedeputeerde staten.</p> <p>Criterium voor wel/niet zwaarwegend is of sprake is van wel/geen taakverwaarlozing zoals opgenomen in de model KPI-rapportage.</p>
Huisvesting statushouders	<p>Beoordeling De gemeente Hof van Twente heeft voldaan aan de wettelijke taakstelling voor de tweede helft van 2022. Dit maakt dat het kleurbeeld voor het afgelopen jaar 'groen' is.</p> <p>Daarnaast verdient de gemeente een groot</p>	Groen	<p><i>Toezichtregime: groen</i></p> <p><i>Intensiteit toezicht: laag</i> 1. Maandelijks monitoren voortgang. 2. Signalering: wanneer het er na uit ziet dat de gemeente de</p>

Domein	Beoordeling en onderbouwing door GS	Beeld	Toezichtregime
	<p>compliment voor de getoonde inzet in de afgelopen periode. De gemeente heeft in totaal 15 statushouders extra gehuisvest de afgelopen periode waarmee de gemeente een voorsprong heeft behaald op de taakstelling voor de eerste helft van 2023.</p> <p>Ieder half jaar krijgen gemeenten per 1 januari en 1 juli door het Rijk een taakstelling opgelegd voor het huisvesten van statushouders.</p> <p>De beoordeling heeft plaatsgevonden op basis van de realisatiecijfers op peildatum 1 januari 2023 en aanvullende informatie verstrekt door de gemeente.</p>		<p>taakstelling niet gaat halen, wordt een ambtelijk overleg ingepland waarbij informatie wordt opgevraagd en geëvalueerd wordt welke stappen genomen kunnen worden om aan de taakstelling te voldoen.</p>
Erfgoed	<p>Gemeente Hof van Twente kent een Erfgoedverordening uit 2015. Op 5 april heeft de gemeenteraad de Erfgoedverordening 2022 vastgesteld die in werking treedt op het moment dat omgevingswet in werking treedt.</p> <p>De Commissie heeft 19 adviezen gegeven waarvan niet is afgeweken.</p> <p>Hof van Twente heeft een zorgvuldig VTH beleid.</p> <p>Met betrekking tot archeologie staan in het bestemmingsplan regels omschreven wanneer een archeologisch onderzoek nodig is. Met betrekking tot ontwikkelingen van cultuurhistorisch panden wordt er advies gevraagd bij de Erfgoedcommissie.</p>	Groen	<p><i>Toezichtregime: groen</i></p> <p><i>Intensiteit toezicht: laag</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ambtelijk gesprek bevindingen beoordeling uitvoering en handhaving: maximaal 1 keer per jaar. ○ Dossieronderzoek: indien specifieke omstandigheden daar aanleiding toe geven (steekproef).